

Tips om självmord lätt att hitta på Internet

Självreglering och filtrering behövs för att skydda sårbara individer

MICHAEL WESTERLUND, doktorand, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMK), Stockholms universitet; knuten till NASP, Karolinska institutet
westerlund@jmk.su.se

DANUTA WASSERMAN, professor i psykiatri och suicidologi, chef, Nationell prevention av självmord och psykisk ohälsa (NASP), Karolinska institutet, Stockholm

Biddle och medarbetare redogör i sin artikel »Suicide and the internet« för vilka webbsidor och vilket innehåll som kommer upp när man med enkla sökfraser söker efter information om självmord med hjälp av de populäraste och mest använda sökmotorerna på Internet [1].

Upprinnelsen till studien är de senaste årens oroande rapportering, i både nyhetsmedier och vetenskapliga tidskrifter, om att information och kommunikation om självmord på Internet kan ha en skadlig, ibland direkt livshotande, inverkan på framför allt unga sårbara individer.

Tidigare studier inom området har uppmärksammat bl a »prosuicida« webbsidor, vilka erbjuder långa listor med potenta självmordsmetoder och som dessutom uppmuntrar suicidnära individer att gå vidare med sina självmordsplaner [2, 3].

Varningar har också höjts om en ny typ av självmordspakter (»net suicides«), där okända människor möts på samtalsforum på Internet och planerar att gemensamt begå självmord [4, 5].

Webbsidor uppmuntrar till självmord

Studier om Internetbeteende har visat att de flesta använder sig av just sökmotorer när de vill hitta något om ett specifikt ämne på Internet och att det är sällan användare tittar bortom de 10 första sökträffarna på söklistas förstasida. Biddle och medarbetare analyserade alltså de 10 första träffarna de fick från 12 olika sökfraser om självmord (bl a »sui-

cide«, »suicide methods« och »how to kill yourself«) från de fyra sökmotorerna Google, Yahoo, MSN och Ask, vilket sammanlagt gav 480 sökträffar.

Resultaten visade att 45 träffar (9 procent) utgjordes av tydligt prosuicida webbsidor där självmord uppmuntrades och självmordsmetoder tillhandahölls; 2 webbsidor (0,4 procent) förhålligade och glamoriserade självmordshandlingar; 43 träffar (9 procent) bestod av webbsidor som även de tillhandahöll information om självmordsmetoder samt diskussioner om metodernas för- och nackdelar, men utan att direkt uppmuntra till självmordshandlingar; 5 procent av träffarna innehöll rent faktabaserad information om självmordsmetoder; 4 procent bestod av framställningar av metoder i en skämtsamt stil.

Ytterligare 12 träffar (2 procent) gick till chattsidor och diskussionsgrupper där samtalen handlade om självmordsmetoder.

För att summera dessa resultat kan man uttrycka det som att nästan 30 procent av sökträffarna utgörs av webbsidor vilkas innehåll domineras av information om självmordsmetoder och där budskapet sträcker sig från tydligt uppmuntrande till icke-avvisande i frågan om självmordshandlingar.

40 procent av sidorna suicidpreventiva

I kontrast till ovan nämnda webbsidor gick 121 (25 procent) av sökträffarna till webbsidor med fokus på suicidpreventiva åtgärder och webbsidor som tydligt var emot självmordshandlingar.

Ytterligare 70 träffar (15 procent) utgjordes av webbsidor med akademiskt eller policyorienterat innehåll (forskningsresultat, statistik, epidemiologiska data, handlingsprogram etc).

Övergripande kan man tolka dessa webbsidor, sammanlagt 40 procent, som att de i någon mån företräder ett suicidpreventivt perspektiv.

Ökänd webbsida toppar sökningarna

Även om webbsidor med en mer suicid-

Potenta självmordsmetoder och uppmuntran till att fullfölja självmordsplaner är lätt att hitta på Internet i dag. De farligaste sidorna bör blockeras.

Illustration: Victor Habbick Visions/SPL/IBL

preventiv hållning är något fler bland sökträffarna, visade samtidigt resultaten att prosuicida webbsidor, webbsidor med faktabaserad information om självmordsmetoder och chattsidor med mer generella diskussioner om självmord var de sidor som oftast låg högst upp på sökträfflistorna. De tre mest frekvent förekommande webbsidorna i sökningarna var alla tydligt prosuicida, med den (ö)kända »alt.suicide.holiday« (ASH) i topp.

Den fjärde mest förekommande webbsidan var Wikipedia, som även den har en lång lista över självmordsmetoder.

Studien visade också att dessa fyra »toppnoterade« webbsidor inte bara be-

SAMMANFATTAT

En brittisk studie visar att det i dag är mycket lätt att hitta information om potenta självmordsmetoder på Internet.

Dessutom förekommer uppmaningar och uppmuntran till att fullfölja självmordsplaner.

På sökmotorernas söklister hamnar de tydligt prosuicida webbsidorna i topp. **Sammantaget** kan detta utgöra en påtaglig risk för sårbara och självmordsnära individer.

skriver diverse självmordsmetoder, utan även utvärderar dem.

Skillnader mellan sökmotorerna

Vidare kunde författarna konstatera att de fyra sökmotorerna skilde sig åt. Google och Yahoo genererade flest pro-suicida webbsidor, medan MSN genererade flest preventiva och akademiska webbsidor.

Detta ger en indikation på att det är möjligt att påverka hur resultaten av sökningar presenteras. Det borde vara fruktsamt för Internetföretag att genom optimeringsstrategier försöka maximera sannolikheten att suicidala individer når fram till webbsidor som erbjuder hjälp och stöd i stället för att riskera att hamna på direkt livsfarliga webbplatser.

Självreglering och filtrering behövs

Studien bidrar med viktig kunskap, eftersom den tydligt visar hur lätt det är att

på Internet i dag hitta potenta självmordsmetoder och att uppmuntras till att fullfölja självmordsplaner.

Det är mycket viktigt att öka medvetenheten om den risk det kan innebära för självmordsnära att besöka dessa webbsidor.

För att reducera dessa potentiella risker behövs en självreglering bland Internetleverantörer och en filtrering av webbsidor i hem, skolor och miljöer där unga sårbara vistas, för att på det sättet blockera de farligaste webbsidorna [6].

Vissa enskilda länder (t ex Australien) har gått längre i dessa strävanden och genomfört lagändringar som kriminaliserar webbsidor som tillhandahåller självmordsmetoder och uppmuntrar till självmord.

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

REFERENSER

1. Biddle L, Donovan J, Hawton K, Kapur N, Gunnell D. Suicide and the internet. *BMJ*. 2008;336:800-2.
2. Baume PJM, Cantor C, Rolfe A. Cybersuicide: the role of interactive suicide notes on the internet. *Crises*. 1997;18:73-9.
3. Becker K, Schmidt MH. Internet chat rooms and suicide. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2004;43:246-7.
4. Rajagopal S. Suicide pacts on the Internet. *BMJ*. 2004;329:1298-9.
5. Naito A. Internet suicide in Japan: Implications for child and adolescent mental health. *Clin Child Psychol Psychiatry*. 2007;12:583-97.